

Kanada Magyar Újság
 Kanada és az angol
 birodalom legjelentősebb
 vasúti magyar lapja.
 Megjelenik: minden
 hétfőn és szerdán
 Előfizetési ára: \$3.00
 Kifizetés: minden hónapban a 3. 60.
 Számunkkal. Kézbesítve
 és nyugdíj:
Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Kanada Magyar Újság

**Canadian
 Hungarian News**
 Kanada Magyar Újság
 of the leading Hungarian
 Newspaper with the largest
 circulation in the British
 Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 to foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
Winnipeg, Man.

VOL. VI. ÉVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1929. JUNIUS 1. SZOMBAT

NO. 22. SZÁM.

PARISIAN VIEWS ON HUNGARY

From the pen of Paul Eugenie Regnier, noted French author and traveler the Parisian Magazine "Opinion" published a longer article under the title "Hungary Renaissance".

Coming from Austria to Hungary, — says Regnier — I was greatly surprised by the different way of thinking between the Austrian and the Magyars. I knew, of course, that they are of altogether different stock, the Austrians being Germans, closely related to the Bavarians, while the Hungarians belong to the Ural-Altaic races and their nearest existing brother-nation is that of the Finns. And not only the language, tradition and character of the Magyars differs from that of the Austrians, but also their attitude towards the new order — or disorder rather — of Central Europe.

The dissatisfaction and protest of the Austrians for instance is only a tepid feeling. Not so in the Magyars, who are prancing and rearing, just as their steeds, galloping on their plains. Everywhere, in churches, in public buildings, in theatres, in the hotels, on margin of the newspapers might be read the creed of the dismembered country: I believe in the resurrection of Hungary.

In Austria it is considered almost dishonourable to enter the hired Army. In Hungary the National Army — although reduced to the number of 35,000 men — enjoys general respect and love. In Budapest the well drilled, grim regiments march with a military band and the smallest officer is held in greater consideration than an Austrian general.

The middle class, which suffered much under the Bolshevik rule, has now risen to the consciousness of its strength, and organised itself against the subversive propaganda of the Bolsheviks. Miss Cecile Tormay, the celebrated novelist, who pictured in such glowing colours the martyrdom of Bolshevik Hungary, has gathered round her in a League several thousand Magyar women, from the different classes of society, whose object is, to prepare in their home life the rebirth of their humiliated and dismembered Fatherland. Their example has been followed by the men. Innumerable patriotic, religious and cultural societies have been formed with the object, of serving the future of the Country.

Their watchword is: "No — No — Never" e.g. they will never acquiesce in the dismemberment of their country.

Contrarily to the Austrians — the Magyars firmly believe that the day will come, when Hungary will again be an important factor in the Concert of the Nations. This belief is the source of a not contemptible strength.

EZT A CIKKET ADJA AT ANGOL ISMERŐSEINEK OLVASÁS VEGETT ES SZEREZTEN LEGALABB EGY ÚJ BARÁTOT A FÖLDRETI PORT MAGYARSÁG ÜGYENEKI

LESZÁLLITOTTAK A LISZT VITELDIJÁT

Tekintettel arra, hogy a kül földre irányított buza vasúti szállítási díját már leszállították, a kanadai vasutak az Egyesült Államok érdekelt vasutársaságával egyértelműleg száz fontonként 3 és egyharmad centtel szállították le a liszt vasúti fuvardíját a Nagy Tavak kikötőtől a keletkanadai tengeri kikötőig.

Schefbeck konzul nagyhatású előadása a békeszerződésről

A winniepei Társaskör legutóbbi gyűlésének kimagasló eseménye Schefbeck J. István winniepei konzul szabadelőadása volt, mely élénk megvilágításban tárta a szép számban összegyűlt lelkes hallgatóság elé a trianoni békeszerződés miránc magyarokra nézve oly szomorú részleteit.

Vigasztaló hatással volt azonban a megjelentekre a békeszerződés 19-ik pontja, mely világosan kimondja, hogy az esetleg helytelenül megvont határok és az új államalakulatok kormányzása alatt élő kisebbségekkel való esetleges helytelen bánásmód ellen Magyarországnak joga van fellebbezni a Népszövetséghez, illetve a hágalbkebirósághoz. Eszerint ha most még nem is hallja meg a világ lelklismere elnyomott testvéreink szavát, a békeszerződés értelmében is feltétlen jogunk van a reviziót és a sérelmek orvoslását követelni.

Schefbeck konzul mindvégig lebilincselő előadását élénk tapsviharral hálálta meg az egybegyűlt winniepei magyarság és mindenki azzal a meggyőződéssel távozott, hogy Magyarországnak még lesz helye a nap alatt.

Halászatból élnek a munkanélküliek

Amint legújabbban értesülünk, The Pas környékén is több száz munkanélküli tengeti egyik napról a másikra életét, miután az északi tavak jege még be van fagyva és ennek folytán a vasúti építőanyagok szállítását még nem kezdhették meg.

Akadnak azonban olyanok, akik nem várják, míg a vasúti munka megkezdődik és nagyon okosan gondolkodva felhasználják minden apró-cseprő keresési lehetőséget. A jelentés szerint több középeurópai bevándorló valóságos kis tőkét kovácsolt össze a halászatból. A Saskatchewan folyóról ugyanis már eltűnt a jég és egyesek fűzfavesszőkből varsákat fontak, melyeknek segítségével mindenféle fajta halat sikerült fogniok.

Kettévágta a vonat

Molnár István írja The Pasról hogy Ferjancz Mihály felsőmagyarországi származású honfitársunkat borzalmas szerencsétlenség érte. Miközben ugyanis a gözdaru mellett dolgozott és a sínre esett követ akarta eltávolítani, egy homokkal megrakott vagon elgázolta és derékban vágta ketté.

Ferjancz Mihály már öt éve volt Kanadában és az ösre ha za szándékozott utazni, hogy feleségét és három kisgyermekét meglátogassa. A kegyetlen végzet azonban másképp határozott és Ferjancz Mihályt hiába várja már a családja.

RIADÓT FUJT A KISANTANT

A REVIZIO MEGAKADÁLYOZÁSÁRA KONFERENCIÁT TARTANAK A KISANTANT KÜLÖGYMINISZTEREI — A KONFERENCIA UTÁN ELLÁTOGATNAK SZERÁJEVÓBA, AHOL FERENC FERDIANDOT ÉS NEJÉT MEGÖLTÉK

A kisantant államférfiai május 23. -án fejezték be Belgrádban háromnapos konferenciájukat, melyen Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia külügyminiszterei arról tanácskoztak, hogy milyen lépéseket tegyenek, hogy a legyőzött országokat, elsősorban Magyarországot, megakadályozzák a békeszerződések megváltatásának követelésében.

Ugy hírlik, hogy Jugoszlávia részéről nagy erőfeszítéseket tettek a mostani konferencián, hogy az eddig létezett külön szerződések helyett ezután egyetlen szerződés szabályozza a kisantanthoz tartozó államok egymáshoz való viszonyát. Csehszlovák és román részről a jugoszláv terv nem igen várhat azonban támogatásra.

Egyidejűleg fontos gazdasági kérdések is napirendre kerültek a belgrádi konferencián. Benes cseh külügyminiszter ismét szorgalmazta, hogy a kisantant-államok az orosz szovjettal vegyék fel a diplomáciai érintkezést. Lehet, hogy ez alkalommal ebben a kérdésben Románia erdekeinyebb lesz — tekintettel arra, hogy a Kellogg-paktum a besszarabiai kérdésben a háború lehetőségét kivarja, legalábbis papiroson.

A konferencia befejezése után a delegátusok, mint a jugoszláv kormány vendégei Szerájéába látogattak, ahol eldörmült a világháborút kirobantó első revolverlövés, amelyik Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége életét oltotta ki.

ELUTASITOTTÁK DANDURAND JAVASLATÁT

Amint a Kanadai Magyar Újság megírta, Senator Raoul Dandurand, Kanada népszövetségi képviselője a tanács legutolsó ülésén a kisebbségek hathatósabb védelmét célzó javaslatot nyújtott be, melyet az elnyomott nemzetiségek anyországai természetesen hathatósan támogattak.

A Népszövetség tanácsa, amint ismeretes Chamberlain angol külügyminisztert, de Leon spanyol és Adatchi japán delegátust bizta meg, hogy a Dandurand javaslat tartalmáról tegyen jelentést a Népszövetség legközelebbi ülésén. Bár ez csak június folyamán fog megtörténni, a kiszivárgott hírek szerint a Londonban e hó 25. -én megtartott tanácskozásokon a kérdés tanulmányozására kiküldött hármas bizottság úgy határozott, hogy a javaslatot elutasításra fogja ajánlani a Népszövetség Madridban megnyitandó ülésén.

Beavatott helyeken már az előrelátható parázs vitákról is tudnak, melyek a bizottság jelentése következtében az elnyomók és az elnyomottak érdekeit védő delegátusok között fognak elhangzani.

Háromezer magyart deportálnak

A következő két évben, ha az amerikai kormány keresztülviszi megkezdett tisztogatási akcióját akkor beavatott helyről nyert értesülésünk szerint 3000 amerikai magyart — egyszer és mindenkorra ki fognak utasítani az Egyesültek területéről.

A magyar nyelvű newyorki kommuniták verekedése adta meg az utolsó lökést ennek az akciónak és az illetékes körök el vannak rá határozva, hogy minden bevándorolt kommunitást deportálnak. Nemcsak a gyanusakat fogják hazaszupolni, hanem összeszedik a kommunita lapok címszalagjait, a kommunita egyletek tagjainak névsorát s ennek alapján hajtják végre a rendeletet.

Californiában kezdtek meg a deportálási intézkedéseket s onnan jönnek lassan kelet felé. De ugyanakkor Pennsylvania állam különösen és külön jár el ellenük, s South Bethlehembem tizennégy bolseviket tartóztattak meg.

le csupán a mult héten. Noha vannak akik szigorúnak tartják ezt az intézkedést, mert az amerikai alkotmány értelmében minden polgár elveit békésen és szabadon hirdetheti, viszont a kommunisták nem elégednek meg a békés eszközökkel, s most olyan fegyverekkel irtják ki őket, amilyen fegyverekkel ők küzdöttek a társadalom és egymás ellen.

HÁROM GYERMEK KOROMMA ÉGETT KELETEN

Quebec tartomány Ste. Anne falucskájában mult hétfőn rémes tüzkatasztrófa történt. Egyszerre csak azt vették észre az emberek, hogy a falu végén levő házcsoport felől nagy füstfelhő gomolyog. Mire tűzoltószerszámokkal felszerelve a helyszínre érkeztek a ház már teljesen lángborult, úgyhogy csak a körülötte levő épületek megmentéséről lehetett szó!

Mire a ház távollevő lakói ha zaérkeztek, már nem tudtak bebatolni az égő épületbe s mire a tüzet eloltották, csupán a három bennlevő kisgyermek megzsenedett hulláját találták meg.

EGÉSZ KANADA ÜNNEPELTE VICTORIA NAPJÁT

Május 24. -én Kanada minden társadalmi rétege megünnepelte a 63 évig uralkodó Viktória elhunyt királynő emlékét. Mindenütt zászlódszbe öltöztek a városok s este tűzijátékokkal gyönyörködtették a tavaszi időt élvező közönséget. Emellett minden helynek volt valami különleges szórakoztató látványlója. Winnipegen például nagy repülőversenyt rendeztek, melyre közel száz repülőgép gyűlt össze Kanadában és az Egyesültek minden részéből. Hajmeresztő mutatványokat és több ezer láb magasból való ejtőernyő ugrásokat láthattak ezuttal a winniepegiek.

Reginában még házasságot is kötött egy gazdag fiatal pár 1,500 láb magasságban, sőt Moose Jawban egy 82 esztendősnő matróna is a levegőben ünnepelte Viktória napját. Moose Jawban azonban esztendő oly sédvihar ke rekedett, 300 ember se lehetett ellátni a nagy portfelhő miatt.

Ugyancsak megzavarta a vihar Radvelle, Saskatchewanban a Ku Klux Klan csuklyások komolytalan oremóniáját is. Különbön egész Dél-saskatchewanban valóságos itéletidő volt s a viharos szél például Brownlee környékén nemcsak telefonvezetékeket autókat, viztartányokat döntött fel, hanem még a háztetőket is lerángcigálta.

KANADAI LENMAGOT VÁSÁROL IRORSZÁG

A lenvászon és hajógyári (iparáról világhírű északi Irország az ugynevezett Ulster földművelési minisztere legújabb jelentésében kimutatja, hogy mily nagy szerepet játszik a kanadai lenmag az ir vászoniparban. A len gerebenezése közben ugyanis a magok összemorzsolódnak és így természetesen vetésre már nem használhatók. Irország ennek folytán lenmag-behozatalra szorul és a szükséglet elég tekintélyes részét eddig is Kanada látta el.

Tekintettel azonban arra, hogy a kanadai lenmag minőségével nagyon meg vannak elégedve az ir termelők, még az eddiginél is sokkal nagyobb mennyiségű lenmagot vásárolnának Kanadából — ha az itteni gazdák több lent vetnének és kevesebb fagyot aratnának.

NÉGYEZER EMBER PUSZTULT EL MEXIKÓBAN

A közelmultban lezajlott mexikói polgárháború a most közzétett becslések alapján közel ötvenmillió dollár veszteséget jelentett Mexikó lakosságának. A testvérharc folyamán legalább négyezer ember veszett a csatamezőkön, míg a sebesültek száma meghaladja a 11 ezret. Az ország forgalmát jóidőre megakasztotta a háború pusztítása, amennyiben jóformán teljesen tönkretették az országutakat, hidakat és mintegy 600 mérföldnyi vasutvonalat.

LEGUJABB HIREK

ISMET MAGYAR ELETET KÖVETELT A WELLANDI CSATORNA építése, amikor Lengyel Dávid honfitársunk koponyáját egy hatalmas fenynyál egy odavágta a vasbeton falhoz, hogy rövid idő alatt kiszenvedett. A hivatalos vizsgálatot mult csütörtökön tartották meg és úgy találták, hogy senki sem vonható Lengyel haláláért felelősségre miután az előmunkás a szerencsétlenség előtt figyelmeztette a veszélyre. Az angolok is nagy részvétellel emlékeznek meg Lengyelről, miután — mint a Welland Tribune írja — megért és dolgozott annyit, mint három másik.

EGY TELJES HETIG VOLT A LEVEGŐBEN Fort Worth, texasi város felett két amerikai repülő és ezzel 22 órával megdöntötte a „Question Mark” nevű katonai repülőgép nemrég elért világrekordját.

HÁROM REVOLVERLÖVÉSSEL végre sikerült ártalmatlanná tenni Nyugatkanada leghíresebb kasszafuró bandájának vezérét, az orosz származású Romonovicsot. Winnipeg egyik külvárosának, St. Boniface egyik utcájában fogták el a rendőrök, amint állig felfegyverkezve menekülni akart biztosabb vidékre, ahol esetleg nem kérnék tőle számon a legalább 50 esetben sikerrel elkövetett betörést.

MAJUS 30-AN HAGYJA EL A PAPA ELŐSZÖR A VATICÁNT

ROMA, május 25. — Az olasz sajtóhíradó közli, hogy XI Pius pápa május 30. -án hagyja el először vaticánt otthonlét. Részt vesz a Szt. Péter templom előtt az urnapi körmenetben. A Vatikánban tegnap hozták meg ezt a határozatot, amely egész Rómában nagy örömet keltett.

ÚJRA SZABALYOZZÁK A HATÁRÁTLÉPÉST

WASHINGTON, május 25. — Davis amerikai munkaügyi miniszter kijelentése értelmében a kanadai határátépést valószínűleg szintén kvótához azaz meghatározott számhoz fogják kötni. Míg azonban Európa lakosságának csupán mintegy két százaléka engedik be az Egyesült Államokba, addig Kanada részére tíz százalékban állapítanak meg a kvótát.

Davis szerint az Egyesülteknek feltétlenül korlátok közé kell szorítania még a munkába való átjárást is, miután máskülönbön könnyen előfordulhatna az esz, hogy a kanadaiak miatt nem kapnának az amerikaiak munkát, vagy a nagy munkáskínálatt leszorítaná a munkabéreteket.

VEGIGKEREKPÁROZZÁK KANADÁT

Három fiatalember mult hétfőn hajnalban kerékpáron elindult Calgaryból azzal a szándékkal, hogy meg sem állanak, míg az Atlanti Óceán partjáig nem érnek. Illetőleg éppen csak anyai időt töltenek az egyes városokban, hogy aludjanak és élelmet vegyenek magukhoz. Mindenütt nagy örömmel vendéglétek meg a kerékpárosokat, akiknek még jó pár ezer mérföldet kell taposniok a „bleiklit” míg Montreálba érnek.